

som laa for ved den Lejlighed, da Alberti-Skandalen var bleven afdækket, var et Ministerskifte, og det havde vist været sundt og godt, om der paa det Tidspunkt ikke først var blevet taget Hensyn til den hellige Parlamentarisme. Dette Hensyn syntes man herinde stod forrest i Rækken, men det var ikke rigtigt. Det, som stod forrest i Rækken, var at faa et fuldstændig frit og uafhængigt Ministerium, som havde fornødent Mod og Hensynsløshed til at rense til Bunds paa dette Omraade. Det havde skabt os Sikkerhed udadtil, og det havde skabt os Tillid igen indadtil.

Det Ministerium, som kom, stod ikke frit paa dette Omraade, thi det blev hovedsagelig sammensat af det Parti, der havde rummet den Mand, som havde begaaet Forbrydelserne, og disse Mænd følte sig stærkt forbundne til at holde Haanden over dem af deres Mænd, der havde siddet sammen med denne Mand, og hemmede derved Ministeriets Albuering. Jeg mener nemlig, at det var nødvendigt, at der paa dette Omraade blev gjort klart Bord, ogsaa overfor de Medlemmer af Ministeriet, som bleve angrebne, og som formentlig ere brødefri, da de navnlig selv anse sig for brødefri, thi det er den første Betingelse for, at de kunne tilbagevinde den fulde Tillid i Befolkningen. Det kan ikke nytte, at en lille Klike bærer dem dermed, thi de have ikke fuld Tillid i Befolkningen. Det kunne de kun faa ved at tage Konsekvenserne af, hvad der er sket, og Konsekvenserne ere Rigsrettens Afgørelse paa dette Omraade. Men jeg gentager, jeg behjælder ikke det Ministerium, der afløste paa dette uendelig vanskelige Tidspunkt, at det ikke gjorde det, thi dette Ministerium var jo bundet paa Hænder og Fødder.

Maaske fordi det var nødvendigt, som Udviklingen havde formet sig, men ogsaa maaske for at komme bort fra den penible Udrensning, da de havde saa mange siddende tæt opad det, der skulde tages fat paa, kørte de først og fremmest op med den store Forsvarssag, som nu har faaet en Afslutning for nogen Tid. Denne Op-gave greb saa stærkt ind, at den trængte Udrensningen ganske i Baggrunden, og den gjorde mere. Den gjorde det, at selv mange af dem, som havde ønsket, at der skulde blive rensset ud, gjort klart Bord over det hele, som jeg sagde, nu ikke turde yde deres Medvirken dertil paa det Tidspunkt, thi man kunde risikere derved at standse Forsvarssagens Løsning, og denne Sag maatte føres igennem. Det gjorde, at man ikke kunde staa frit paa dette Punkt,

og det gælder ikke mindst det Parti, jeg selv tilhører. Jeg gentager, at Parlamentarismen havde paa det Tidspunkt ikke lidt noget, men tværtimod staaet sig ved, at der var kommet frie og uafhængige Mænd paa Pladserne ved denne Lejlighed. Ved frie og uafhængige Mænd mener jeg Folk, som ikke vare bundne af Rigsdagspartierne og de personlige Forhold i Tingene, thi det vide vi alle, at disse have meget stor Magt. Det havde været heldigt, om Ministeriet var blevet valgt blandt Folk, der ikke vare saaledes bundne. Der har senere en Gang været Tale om et saadant Ministerium, da Forsvarssagen stod vaklende under den sidste Ministerkrise. Den Gang var det for sent, men et saadant Ministerium kunde der sikkert have været Brug for paa det andet Tidspunkt, et Ministerium, der stod helt udenfor alt, hvad der hedder Rigsdagspartier. Det skulde have været et Ministerium, som fuldstændig frit for disse Forhold kunde have gennemført det, som blev lovet af den daværende Konseilspræsident. Jeg mener, at det var et letsindigt Løfte, thi den daværende Konseilspræsident, der er en gammel og klog Politiker, vidste, at saaledes som han havde dannet sit Ministerium, var han ude af Stand til at indfri de Veksler, han havde udstedt paa dette Omraade.

Jeg vil i denne Forbindelse sige, at Parlamentarismen havde slet ikke lidt noget ved, at det var sket, som jeg antyder, og den er ikke bleven fremmet her i Landet ved den Fremgangsmaade, som man har anvendt, at lave Ministerier Gang paa Gang, som tilsyneladende have det fulde parlamentariske Grundlag osv., thi det er i sidste Instans ikke det, det drejer sig om. Nu paastaa de Herrer i Almindelighed, at Parlamentarismen er indført her. Vi leve under den i Øjeblikket, det er sandt, men godkendt Statsform er den ikke. Det er den først, naar samtlige politiske Partier anerkende den, men det gøre de ikke for Tiden. Det vide de lige saa godt som jeg. Det er ikke nok, at de, der have Flertallet her paa et givet Tidspunkt, søge at handle derefter, det er ikke nok, at Kronen føjer dem og ogsaa handler derefter, den fulde Betingelse for, at Parlamentarismen bliver Statsform, er den, at alle anerkende den som nødvendig, som noget, man ikke kan komme udenom for Konsekvensernes Skyld. Naar vi naa, dertil — og det turde være, at det kan lykkes at komme ind derpaa, — blive vi fri, ikke for Konflikter, men for Forfat-